

la tàctica ja seguida per l'andalús Trajà, anomenat Germanicus, per sos triomfs sobre'ls alemanys del seu temps; seguida per Juli Cèsar, seguida arreu y sempre, davant les invasions periòdiques d'aquells rius d'hòmens!... aturantles quan se produhien d'una manera massa tempestuosa.

»En lo cas actual, la nació alemanya s'es exida de mare; car sense ser provocada, sense que ningú li prengués rès, al contrari, després de ferse donar lo que no's merexia, ha invadit terres ve-hines, violat de passada la nació belga, y al ferho ha trahit no solament les fermances diplomàtiques que permeten lo regular funcionament dels pobles civilisats, sinó que en lo panteig del seu furor contra la resistència belga, al violarla, l'ha trinxada, esmicolada... cometent, no una gloriosa conquesta, sinó un monstruós, un *Kolossal* homicidi.

«Flors de sang», d'Apeles Mestres

Aquest any ha obtingut l'*Englantina*—premi reservat a una poesia patriòtica—l'eximi Apeles Mestres. Per les meteixes raons que hem exposat al parlar del discurs del president, les magnífiques poesies de l'Apeles són també quasi inèdites.

Aquí van, doncs, *totes* :

HIMNE DE BOIG

I

D'Atila, el geni prepotent
que tot ho arrasa y aniquila,
del llamp caygut del firmament,
profetisat per la Sibila,
jo só'l directe descendent,
jo só'l rebrot del gran Atila.
Deu just, Deu gran,
tres voltes sant,
Deu meu, ben meu, tot meu, sols meu,
sigam propici si ets bon Deu!

II

Fa quinze sigles que la pau
de l'univers s'ha fet senyora,
quinze centuries que'l món jau
en exa pau embrutidora.
¡Llops de ma patria, despertau!
¡Avuy es temps, demà no ho fora!
¡Deu meu, sols meu,
sigues bon Deu!

III

Jo passaré per les nacions
com l'huracà que tot ho arrasa;
al bramular dels meus canons
cauràn ciutats casa per casa,
cauràn els homes a milions
que'n dexarà l'Europa rasa.
¡Deu meu, sols meu,
sigues bon Deu!

IV

Jo sembraré per tot la mort,
l'horror, el dol, la fam, la peste;
per terra y mar, del sud al nord,
ressonarà mon cant de festa;
serà la festa del més fort,
del llamp qu'arbora la tempesta.
¡Deu meu, sols meu,
sigues bon Deu!

V

Jo borraré tot el passat
qu'ab lletres d'or ha escrit l'història,
de tot lo qu'es y lo qu'ha estat
no he de dexarne ni memoria.
Començaré una nova edat
que parlarà sols de ma gloria.
¡Deu meu, sols meu,
sigues bon Deu!

VI

Jo t'alçaré cants solemniais
ab tornaveu de canonades;
jo't cremaré les catedrals
qu'altres creyents t'han axecades,

y't faré incens ab les fornals
de les capelles abrandades.

¡Deu meu, sols meu,
sigues bon Deu!

VII

Jo y tu som forts y triomfarèm;
y quan no'ns quedi a qui fer guerra,
pujaré al cel y ens partirèm
l'imperi etern de cel y terra.
Y en un sol trono ens asseurèm,
l'un a la dreta... y tu a l'esquerra.
Deu just, Deu gran,
tres voltes sant.
Deu meu, ben meu, tot meu, sols meu,
¡sigam propici si ets bon Deu!

EL REY JOVE

El meu reyalme es molt petit,
però so rey del meu reyalme;
avuy el barbre l'ha invadit,
però, Deu valme!,
jo só tan jove com ardit
si'l meu reyalme es molt petit.

Ell té soldats a milions,
alguns milers jo'n tinch apenes,
però menys temen els canons
que les cadenes;
y en compte d'homes tinch lleons,
si ell té soldats a milions.

Si li fan set els meus tresors
que'ls prenga tots y més encara,
però la sang dels nostres cors
se compra cara;
y, cert, be val algún esforç
tanta de sang y tants tresors!

De camps sembrats n'arrasarà,
de rius de sang en farà corre',
els nostres forts enrunarà
torre per torre,
però d'esclaus no'n trobarà,
mal nostres camps arrasarà.

Un país lliure'ns ha engendrat
perque cad'home hi visqués lliure;
en un país engrillonat
no hi volem viure.

No és un mot và la llibertat
en el país que'ns ha engendrat.

El meu reyalme me'l pendrà
quan ningú quedi al meu reyalme;
runes y cendra hi trobaràn,
però, Deu valme!,
quan sols el nom en dexaràn,
tant com es xich el meu reyalme
serà més gran!

ELEGIA

Eren nostres camps! El pas de l'arada
marcava el forment gronxantse ufanós;
els ha trepitjat l'host desenfrenada;
nostres camps, avuy, són un erm sagnós.

Era nostre riu! Suaument murmurava
regant nostres camps, florint nostres horts;
avuy l'ha passat la llopada esclava
y el riu baxa sang y arrossega morts.

Era nostra llar, la llar benefactora
que'ns dava ab amor l'escalf d'un bon foch!
Avuy s'hi ha assegut l'host violadora
y la nostra llar es un enderroch.

Era nostre altar! desde hont la pregaria
se'n pujava humil als peus de l'Etern;
invocant a Deu, l'host incendiaria,
ha abrandat l'altar en un foch d'infern.

Eren nostres fills! l'hermosa esperança
d'un vinent hermós que poch d'ells veuràn;
l'horda de sayons n'ha fet gran matança...
Dexen orfanets y ells els venjaràn!

L'ORFANETA

La terra es tota un fangar,
xiula el vent y els núvols ploren;
soleta y ab aquest temps,
¿hont vas pel món, pobra noya?

Hont es el teu pare?—Es mort!
—Y ta mare, ¿hont es?—Es morta!
—Hont tens la casa?—No'n tinch!
Bé'n tenia, y era nostra,
però uns homes han vingut
y a empentes me n'han tret fóra.
Parlaven d'un modo estrany
que no'ls entenía gota;
han robat lo que han volgut,
han calat foch a les portes.
La nostra casa han cremat,
qui diu la nostra diu totes...;
no'ls havíem fet cap mal,
ni jo ni ningú del poble!
—Y ara, ¿hont vas?—Hont Deu dirà!
Darrera meu tiren bombes...
vaig endavant... endavant!
Be deuré trobà'algún poble!
Be deuré trobar, potser,
alguna ànima pietosa
que'm donga un bocí de pa
y'm deixi escalfà'una estona!
Si'm moro al mig del camí
tampoch hi perdré gran cosa...
el pare es mort al combat...
la mare ha mort de vergonya!...
En el món ja no hi tinch rès,
ni pares, ni llar, ni poble...
ni en el cel potser tampoch;
ja que Deu ens abandona.

NON-NON

Quan de nit te rodegen les ombres
¿no veus foch y més foch y més foch,
qu'en immensa fornals t'encereola,
t'abrassa, t'arbora,
devorant tes entranyes de llop?...
Cèsar, oh Cèsar, ¿y tu pots dormi'
quan te reclines damunt del coixí?

Quan els parpres la són te ve a cloure
¿no veus sang y més sang y més sang,
com un mar d'infinites onades
rogenques, inflades,

que't munta a la gola y ofega bramant?...
Cèsar, oh Cèsar, ¿y tu pots dormi'
quan te reclines damunt del coixí?

Quan frisés en ton llit te revolques
¿no veus morts y més morts y més morts,
com montanya de carn que s'axeca
molt alta, molt alta,
damunt teu desplomantse de cop?...
Cèsar, oh Cèsar, ¿y tu pots dormi'
quant te reclines damunt del coixí?

Quan de nit a tòn Deu t'encomanes
¿no veus punys y més punys y més punys
que s'axequen de tota la terra
que's crispen, que branden,
y en ton crani s'abaten fexuchs?...
Cèsar, oh Cèsar, ¿y tu pots dormi'
quant te reclines damunt del coixí?

NADAL A LA TRINXERA

Al fragor del combat, als horrors de la guerra,
ha succehit la pau y el repòs de la nit.
Ni una estrella en el cel, ni un sol llum en la terra,
ni l'udol d'un ferit.

Y va nevant, nevant!... Per la plana adormida,
com un alè de mort llisca un ayre glacial;
y s'emporta, al passar, un baf de carn podrida,
de pólvora y de sanch.—Es la nit de Nadal.

En l'ombra de la nit vagament se destaca
un canó trocejat ab l'armó de gayrell;
çà y enllà un cavall mort damunt la neu fa taca,
y la negror d'un corb fa taca damunt d'ell.
Al mig del camp nevat, semblant a una taupera,
boqueja un cau fangós d'aspecte sepulcral;
quatre homes en pilot, al fons de la trinxera,
vetllen amb l'arma al puny.—Es la nit de Nadal.
Gelats de peus y mans, els quatre camarades,

ab el cor adormit y ab els ulls ben oberts,
estrenyen entre dents les pipes apagades
y somnien desperts.
Llurs cervells ensopits confosament repassen
vells recorts com visions d'algún món irreal;